

РЕШЕНИЕ

№ 18598

гр. София, 13.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 75 СЪСТАВ, в публично заседание на
шести юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МАРИЯ ИВ. И.А АНГЕЛОВА

при участието на секретаря СНЕЖАНКА К. КИРИЛОВА
като разглежда докладваното от МАРИЯ ИВ. И.А АНГЕЛОВА Гражданско
дело № 20211110142819 по описа за 2021 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, II Гражданско отделение, 75 състав в
публично заседание на шести юни две хиляди двадесет и трета година в състав:

РАЙОНЕН СЪДИЯ: МАРИЯ И.А

при секретаря Снежанка Кирилова разглежда докладваното от съдия И.а гражданско
дело № 42819 по описа за 2021 година и за да се произнесе, взе предвид следното:

Предявен е положителен установителен иск с правно основание чл.422, ал.1
ГПК във вр. с чл.79, ал.1, пр.1 ЗЗД във вр. с чл.44 ЗЗД във вр. с чл.535 ТЗ за признаване
за установено по отношение на Г. Николов Л., че Н. А. М. му дължи сумата от 4 000
лв. по запис на заповед, издаден на 06.12.2017 год., с падеж 15.03.2018 год., ведно със
законната лихва, считано от 08.06.2018 год. до окончателното плащане.

Ищецът-Г. Н. Л. твърди, че ответникът Н. А. М. е издал в негова полза запис на
заповед от 06.12.2017 год., с падеж 15.03.2018 год, с който безусловно се е задължил
да му плати сумата от 4 000 лева. Поддържа, че тъй като ответникът не е изпълнил
задължението си по запис на заповед е подадено заявление за издаване на заповед за
изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК, като е
образувано ч.гр.д. №38038/2018 год. по описа на СРС, 75 с-в, по което е издадена
заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист срещу ответника за процесната

сума. Сочи, че ответникът е подал възражение срещу заповедта в срока по чл. 414, ал.2 от ГПК. Моли съда да постанови съдебно решение, по силата на което да признае за установено по отношение на Н. А. М., че му дължи сума в размер на 4 000 лева на основание запис на заповед от 06.12.2017 год.. Претендира разноски.

Ответникът-Н. А. М. е депозирал в срок отговор на исковата молба, в който оспорва предявения иск. Твърди, че между него и ищеца не съществува каузално правоотношение, което да породи възникване на задължението му. Твърди, че е подписал записа на заповед под заплахата и вследствие на упражнена от страна на ищеца принуда, поради което е налице недействителност на менителничното задължение.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите на страните, с оглед разпоредбата на чл. 235, ал. 2 от ГПК, приема за установено от фактическа страна следното:

На 06.12.2017 г. Н. А. М. е издал в полза на Г. Н. Л. запис на заповед, с който безусловно се е задължил да заплати сумата от 4 000 лева на 06.12.2017 год..

Въз основа на подаденото от ищеца по настоящото дело заявление по гр. д. № 38038/2018 по описа на СРС, ГО, 75-ти състав е издадена заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист, с които е разпоредено на длъжника Н. А. М. да заплати на кредитора Г. Н. Л. процесната сума, дължима по запис на заповед, издаден на 06.12.2017 г., ведно със законната лихва върху тази сума, както и за направените разноски. В срока по чл.414, ал.2 от ГПК длъжникът е депозирал възражение срещу заповедта, поради което с разпореждане съдът указал на заявителя, че може да предяви иск относно вземането си в едномесечен срок, като довнесе дължимата държавна такса. Съобщението за така постановения съдебен акт са били надлежно връчени на заявителя, като настоящия иск е предявен в указания срок.

При така установената фактическа обстановка съдът приема от правна страна следното:

Записът на заповед принадлежи към категорията конститутивни ценни книги, поради което възникването на материализираното в него право се предпоставя от надлежното му издаване. Разпоредбата на чл. 535 от ТЗ въвежда императивно изискване за формата и съдържанието на записа на заповед като абсолютно условие за неговата действителност. Волеизявлението на издателя за задължаване по менителничния ефект произвежда действие, ако е извършено в предписаната от закона писмена форма и съдържа като задължителни реквизити следните елементи: наименованието "запис на заповед" в текста на документа на езика на който е написан; безусловно обещание да се плати определена сума пари; падеж; място на плащане; име на лицето, на което или на заповедта на което трябва да се плати; дата и място на издаването; подпис на издателя. Съгласно чл. 536, ал. 1 от ТЗ документ, който не съдържа някой от изчерпателно предписаните реквизити, не е запис на заповед, т.е. непълният запис на заповед е нищожен и като такъв не поражда правни последици. Изключение е предвидено само по отношение на три от реквизитите - падеж, място на издаване и място на плащане, т.нар. презумирани реквизити, чиято липса се

преодолява чрез законова разпоредба.

На следващо място следва да се отбележи, че записът на заповед представлява абстрактна сделка, но самото менителнично правоотношение не е абстрактно. То възниква, за да се постигне определена цел и най-често служи за обезпечаване на вземане, произтичащо от друго каузално правоотношение между страните. В случая ищецът не въвежда твърдения за каузално правоотношение, а ответникът твърди, че такова няма, а записа на заповед е недействителен, тъй като е подписан при упражнена принуда от психически характер.

Съгласно разясненията дадени в т.17 от ТР № 4/2014 г. по тълк.д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, предметът на делото по иска по чл.422 ГПК се определя от правното твърдение на ищеца в исковата молба за съществуването на подлежащо на изпълнение вземане, за което е издадена заповедта за изпълнение на основание запис на заповед. В производството по чл.422, ал.1 ГПК ищецът – кредитор доказва вземането си, основано на менителничния ефект – съществуване на редовен от външна страна и действителен запис на заповед, подлежащ на изпълнение. При въведени твърдения или възражения, основани на конкретно каузално правоотношение, по повод или във връзка с което ценната книга е издадена, всяка от страните доказва фактите, на които са основани твърденията и възраженията и са обуславящи за претендираното, съответно отричаното право за съществуването, съответно несъществуването на вземането. Според приетото в т.17 на цитираното тълкувателно решение, ищецът не е задължен да разкрива съществуващо между страните каузално правоотношение за обезпечение, на което е издаден записът на заповед от ответника. Ищецът носи доказателствената тежест да установи само редовен от външна страна запис на заповед. В конкретния случай е налице редовен от външна страна запис на заповед.

На следващо място съдът намира възражението на ответника за недействителност на записа на заповед поради упражнена принуда от психически характер за неоснователно.

Съгласно трайно установената практика при заплашването се въздействува върху волята на лицето, като се използват средства за психическа принуда, като страховете представи могат да имат за предмет живота, здравето, честта или имуществените интереси както на страната по сделката, така и на други лица, интересите на които са близки до тези на страната, чието волеизявление се иска. За да е налице заплахата е необходимо използване на средства за целта, които могат да възбудят основателен страх.

В случая за установяване на тези обстоятелства ищецът е ангажирал гласни доказателства в лицето на ММСС, от които се установява, че познава страните по

делото и е „влязла в съдружие“ с тях през 2017 год.. В показанията си свидетелката твърди, че между ищеца и ответника е имало пререкания за пари, като ищеца постоянно е искал средства, а дружеството е било със задължения. Установява се, че тези неразбирателства са станали причина ищецът да прехвърли дружествените си дялове на ответника. Поддържа, че между Г. и Н. е постигната договорка стойността на дружествените дялове да е 100 лева, но при прехвърлянето им, в нотариална кантора, Г. Л. е станал агресивен и е заявил, че няма да прехвърли дяловете си ако Н. М. не му даде 4000 лева. Твърди, че Н. М. е бил под натиск, защото не е желал да бъде в съдружие с Г. Л.. Свидетелката твърди, че ответникът не е имал финансови задължения към ищеца и е подписал, защото се е опасявал, че Г. Л. ще създаде проблеми.

Съдът приема, че не се доказва пълно и главно върху ответника да е осъществявана психическа принуда, чрез възбуждане на основателен страх, за да издаде процесния запис на заповед, респ. действия събудили в ответника страх за живота, здравето, честта или имуществените му интереси. Следва да се посочи и че разпоредбата на [чл. 125, ал. 3 ТЗ](#), която е императивна, предвижда, че при прекратяване участието на съдружник, му се изплаща сума, определена по размер съобразно участието му в капитала на дружеството по счетоводен баланс към края на месеца, през който е настъпило прекратяването. Имуществената последица по [ал. 3 ТЗ](#) е правото на съдружника да иска паричната равностойност на дружествените си дялове. Изложеното обуславя извод, че ако равностойността на дяловете на ищеца са били 100 лева, то у ответника не би могъл да бъде възбуден страх и за имуществените му интереси. Освен изложеното ответникът е издал записа на заповед в качеството му на физическо лице.

Предвид изложеното съдът намира, предявеният иск е основателен и доказан, поради което следва да се уважи.

Съгласно разпоредбата на чл. 78, ал. 1 от ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 80 лева, представляващи направените по настоящото дело разноси съразмерно с уважената част от исковете и сумата от 80 лева, представляваща разноските по гр.д. №38038/2018 год. по описа на СРС, 75 с-в.

Воден от горното

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявения от **Г. Н. Л.**, ЕГН *****, със съдебен адрес: гр. /, чрез адв. И., иск с правно основание чл.422, ал.1 ГПК във вр. с чл.79, ал.1, пр.1 ЗЗД във вр. с чл.44 ЗЗД във вр. с чл.535 ТЗ и във вр. с чл.485, ал.1 ТЗ, че **Н. А. М.**, ЕГН *****, с адрес: гр. / му дължи сума в размер на **4 000**

лева /четири хиляди лева/, представляваща дължима по запис на заповед от 06.12.2017 год., ведно със законната лихва считано от 08.06.2018 год., за която сума е била издадена Заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по реда на чл. 417 от ГПК по гр. д. № 38038/2018 г. на СРС, 75-ти състав

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, **Н. А. М.**, ЕГН ***** да заплати на **Г. Н. Л.**, ЕГН ***** сумата от **80 лева /осемдесет лева/**, представляващи сторените по настоящото дело разноси и сумата от **80 лева /осемдесет лева/**, представляваща разностите по гр.д. №38038/2018 год. по описа на СРС, 75 с-в..

Решението може да се обжалва пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис от него на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____